

9 Ιουνίου 2014

Βίος και πολιτεία του αγίου Κυρίλλου Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Τη ενάτη του μηνός Ιουνίου, μνήμη του αγίου και θεοφόρου πατρός ημών ΚΥΡΙΛΛΟΥ, αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας.

Μετά τον άγιο Αθανάσιο, που υπήρξε ο ασυμβίβαστος υπερασπιστής του ομοουσίου, η Εκκλησία της Αλεξανδρείας υπήρξε για την οικουμένη φάρος της Ορθοδοξίας χάρις στον άγιο Κύριλλο, τον υπέρμαχο της Θεοτόκου, του θεμελίου λίθου του δόγματος της Ενανθρωπήσεως.

Ο άγιος Κύριλλος γεννήθηκε περί το 375 (η 380), και από πολύ νωρίς τέθηκε υπό την προστασία του θείου του Θεοφίλου, αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, ο οποίος του εξασφάλισε ολοκληρωμένη μόρφωση στην ρητορική και στην φιλοσοφία, πρωτίστως όμως στην Αγία Γραφή, την οποία ο Κύριλλος γνώριζε σχεδόν απ' έξω και ήταν σε θέση να χρησιμοποιεί με θαυμαστό τρόπο. Σε ηλικία περίπου 18 ετών, ο θείος του τον έστειλε στην έρημο της Νιτρίας για να συμπληρώσει την μόρφωσή του με την ασκητική επιστήμη. Όταν μετά πέντε χρόνια (περί το 399) επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια, έθεσε την μεγάλη του παιδεία στην υπηρεσία της Εκκλησίας. Ο Θεόφιλος του εμπιστεύθηκε την διδασκαλία της Αγίας Γραφής, τον ενέταξε στον κλήρο και τον προάλειψε για διάδοχό του. Ο Κύριλλος τον συνόδευσε στην Βασιλεύουσα και παρευρέθη στην παράνομη σύνοδο της Δρυός (403), η οποία καταδίκασε αδικώς τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο. Έκτοτε αρνιόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα να μνημονεύσει το όνομα του αγίου ιεράρχη στα δίπτυχα - περισσότερο λόγω της προσήλωσής του στην μνήμη του θείου του, παρά εξαιτίας δογματικής αντίθεσης προς τον Χρυσόστομο -και μόνο μετά από επίμονες παροτρύνσεις του οσίου Ισιδώρου του Πηλουσιώτου (4 Φεβρ.) και, καθώς λέγεται, από όραμα της Θεοτόκου, η οποία είχε στο πλευρό της τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, συναίνεσε να αποκαταστήσει το όνομά του και έγινε μάλιστα ένθερμος υποστηρικτής της τιμής του (417).

Όταν εκοιμήθη ο Θεόφιλος (412), ο Κύριλλος χειροτονήθηκε αμέσως αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας, παρά την βίαιη αντίθεση των υποστηρικτών του αρχidiaκόνου Τιμοθέου. Με τον ενεργητικό χαρακτήρα του και τον φλογερό ζήλο για την υπεράσπιση της αληθείας, που τον διέκρινε, ο άγιος Κύριλλος επιδόθηκε στην στερέωση της ενότητας της Εκκλησίας του, που βρισκόταν τους χρόνους εκείνους σε πλήρη άνθιση, αλλά απειλούνταν από ποικίλα διαιρετικά στοιχεία. Κήρυττε στο πλήρωμα την αγάπη της αληθινής Πίστεως, την οποία διέσωσαν οι άγιοι Πατέρες χάρις σε τόσους αγώνες κατά των αιρετικών και έλαβε αυστηρά μέτρα εναντίον των σχισματικών νοβατιανών, οι οποίοι προσείλκυαν πολλούς Ορθοδόξους εξαιτίας της αυστηρότητας του βίου τους και του ακάμπτου ήθους τους. Έκλεισε τους ναούς τους και απαγόρευσε στον επίσκοπό τους να ασκεί το αξίωμά του. Για να καταπολεμήσει τα υπολείμματα της ειδωλολατρίας και τις

δεισιδαιμονίες, που παρέμεναν ανεκρίζωτες στους κόλπους του λαού, μετέφερε τα λείψανα των αγίων Κύρου και Ιωάννου (28 Ιουν.) από την Αλεξάνδρεια στο ειδωλολατρικό τέμενος στην Μένουθι, κοντά στην Κανώπη, το οποίο ήταν περιβόητο για τους χρησμούς, που έδιναν οι δαίμονες, και μπήκε ο ίδιος επικεφαλής της λιτάνευσης, που διήρκεσε μία ολόκληρη εβδομάδα (414).

Παρά το γεγονός ότι ήταν χριστιανική, η πόλη της Αλεξάνδρειας συμπεριελάμβανε σημαντική εβραϊκή μειονότητα, η οποία διετάρασσε συχνά την ειρήνη με στάσεις και επιθέσεις κατά των χριστιανών. Μετά από κάποια συμβάντα, ο επίσκοπος κάλεσε τους Εβραίους ηγέτες και τους επετίμησε απειλώντας τους. Αυτοί για να εκδικηθούν, διέδωσαν ψευδείς φήμες για πυρκαγιά στον ναό του Αγίου Αλεξάνδρου, όπου συγκεντρώθηκε πλήθος χριστιανών και εσφάγησαν πολλοί. Μπροστά στην αδράνεια του επάρχου Ορέστη, ο οποίος φοβούμενος την αυξανόμενη ανάμειξη του επισκόπου στα πράγματα της πόλεως διέκειτο μάλλον ευνοϊκά προς τους Εβραίους, ο άγιος Κύριλλος προέβη στην απέλασή τους και μετέτρεψε τις συναγωγές τους σε ναούς του Κυρίου. Έτσι, η εβραϊκή κοινότητα της Αλεξάνδρειας, ονομαστή από τα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου, έπαψε να υπάρχει. Τα γεγονότα αυτά, όμως, δηλητηρίασαν τις σχέσεις του αρχιεπισκόπου με τον έπαρχο. Πεντακόσιοι μοναχοί της Νιτρίας, αφοσιωμένοι στον Κύριλλο, έκλεισαν μία ημέρα τον δρόμο στον άρχοντα και τον ονόμασαν ειδωλολάτρη. Είς δε εξ αυτών, ονόματι Αμμώνιος, αρπάζοντας μία πέτρα την πέταξε στο κεφάλι του επάρχου. Συνελήφθη αμέσως και βασανίσθηκε τόσο βίαια, που πέθανε. Νέες ταραχές, επίσης, στάθηκαν η αφορμή για τον επονείδιστο φόνο της Υπατίας, γυναίκας ενάρετης, μεγάλου κύρους σε θέματα φιλοσοφίας, την οποία όλος ο κόσμος τιμούσε, από ανεξέλεγκτη ομάδα φανατικών χριστιανών, που υποπτευόμενοι ότι μεσολαβούσε μεταξύ του επισκόπου και του επάρχου Ορέστη ήθελαν να αποτρέψουν την συμφιλίωσή τους. Μπροστά στις αιματηρές αυτές ταραχές ο άγιος Κύριλλος αγωνίσθηκε, για να γίνει σεβαστή η δικαιοσύνη και τελικά κατόρθωσε να εξασφαλίσει την αυθεντία της Εκκλησίας σε όλους τους τομείς του βίου της πόλεως.

Κληρονόμος των παραδόσεων της περίφημης Σχολής Αλεξανδρείας και πιθανώς μαθητής του Διδύμου του Τυφλού, ο άγιος επίσκοπος αφιέρωνε μεγάλο μέρος του χρόνου του στην συγγραφή ερμηνευτικών έργων, τα οποία σχολίαζαν συστηματικά, σύμφωνα με τον αλληγορικό και ηθικό τρόπο, όλες τις λεπτομέρειες της Παλαιάς Διαθήκης, στην οποία διέκρινε το «Μυστήριο του Χριστού φανερωμένο εν αινίγμασι». Αυτή η αντίληψις του Ενός Χριστού, τέλους του Νόμου και των Προφητών, επρόκειτο να καθοδηγεί όλο τον βίο του και σύντομα η θεία Πρόνοια θα απαιτούσε να την εφαρμόσει τόσο σε θεολογικό επίπεδο, όσο και σε κείνο της εκκλησιαστικής δράσεως.

Το 428 εκλήθη από την Αντιόχεια στην Κωνσταντινούπολη, με σκοπό να ανέλθει στον πατριαρχικό θρόνο ο πρεσβύτερος Νεστόριος, περίφημος για την ευγλωττία του και την αυστηρότητα του βίου του. Η εκλογή αυτή χαιρετίσθηκε με μεγάλη χαρά, όχι μόνο από τον λαό της Βασιλεύουσας, ο οποίος ήλπιζε να δεχθεί ένα νέο Χρυσόστομο, αλλά και από το σύνολο των επισκόπων, συμπεριλαμβανομένου και του Κυρίλλου. Ωστόσο, μόλις χειροτονήθηκε, ο Νεστόριος έβγαλε την μάσκα της ευσεβείας και επέδειξε ασυγκράτητο ζήλο στην καταπολέμηση των αιρετικών, δηλώνοντας έτοιμος να αναστατώσει τις πόλεις για να τους εκδιώξει. Σύντομα κατέστη μισητός για τις βιαιότητες του και την αλαζονεία του και άρχισε να κάνει απερίσκεπτες δηλώσεις στο ζήτημα της Ενανθρωπήσεως του Λόγου του Θεού. Ωθώντας ως τις έσχατες συνέπειές της την θεολογία της Σχολής της Αντιοχείας – η οποία αρεσκόταν να διακρίνει στις ενέργειες του Κυρίου εκείνες, που απέρρεαν από την θεία φύση και εκείνες που ανήκαν στην ανθρωπίνη φύση Του – ο Νεστόριος επεχείρησε να δώσει μία αφηρημένη και λογοκρατική ερμηνεία της Ενανθρωπήσεως, χωρίς ωστόσο να διαθέτει τις κατάλληλες έννοιες, για να εξηγήσει τον τρόπο της ενώσεως των δύο φύσεων. Εισάγοντας την διττότητα υποκειμένου μεταξύ του Λόγου του Θεού και του Χριστού, «του προσληφθέντος ανθρώπου», ισχυριζόταν ότι έπρεπε κανείς να αποδίδει στο ένα η στο άλλο τους χαρακτήρες της θείας φύσεως ως και της ανθρωπίνης φύσεως αντίστοιχα. Οδηγήθηκε κατά συνέπεια στην θεωρία ότι ο Λόγος προσέλαβε την ανθρωπότητα μόνο ως σκηνή, ως όργανο, και ότι η Παρθένος Μαρία δεν ήταν «Θεοτόκος» – έναν όρο, που η παράδοση της Εκκλησίας είχε καθιερώσει προ πολλού – αλλά μόνο «Χριστοτόκος». Διακηρύσσοντας ότι δεν μπορεί να λείπει κανείς ότι «ο Θεός γεννήθηκε από την Παρθένο, αλλά ότι ενώθηκε μόνο με εκείνον (τον άνθρωπο), που γεννήθηκε και πέθανε», δεν έβλεπε κατά βάθος στον Χριστό παρά μόνο έναν υποδειγματικό άνθρωπο, θεοφόρο, «θεωμένο», με εξέχοντα τρόπο λόγω των αρετών του, στον οποίο ενοικούσε ο Θεός κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνον, που ενέπνεε τους προφήτες και τους αγίους, και επ' ούδενι τον Θεάνθρωπο, που αποτελεί για τους ανθρώπους την πηγή της Σωτηρίας, της ζωής και της θεοποιού

χάριτος. Χωρίς ο ίδιος να κάνει λόγο για δύο «πρόσωπα» στον Χριστό, δεν έπαυε να επιτίθεται στην έκφραση «Θεοτόκος» και ένας από τους μαθητές του, ο επίσκοπος Δωρόθεος, διακήρυξε μία ημέρα σε μία ομιλία, παρουσία του Νεστορίου: «ο λέγων την Μαρίαν Θεοτόκον, ανάθεμα έστω!». Τούτο ισοδυναμούσε με τον αναθεματισμό όλων των θεοφόρων Πατέρων, που είχαν χρησιμοποιήσει τον όρο αυτό καθώς και των επισκόπων όλης της οικουμένης, που ομολογούσαν την Θεομήτορα.

Πληροφορούμενος την νέα αυτή αίρεση, ο άγιος Κύριλλος εξέθεσε επισήμως στην πασχάλιο επιστολή του τον επόμενο χρόνο (429) ότι όντως η Παρθένος γέννησε τον Ενανθρωπήσαντα Υιό του Θεού και ότι πρέπει συνεπώς να ονομάζεται δικαίως Θεοτόκος. Έγραψε στον Νεστόριο μία αδελφική επιστολή νουθεσίας, για να του ζητήσει να δεχθεί τον όρο αυτό, πάνω στον οποίο βασιζόταν το δόγμα της εν Χριστώ Σωτηρίας μας. Κατόπιν, μετά την αλαζονική και περιφρονητική άρνηση του Νεστορίου, ο οποίος επιστρέφοντας τις κατηγορίες κατά του αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας διέδιδε συκοφαντίες εις βάρος του και ισχυριζόταν ότι θα τον εγκαλούσε στην δικαιοσύνη, ο Κύριλλος αποφάσισε να πάρει τα όπλα, για να υπερασπισθεί την αλήθεια και δήλωσε «έτοιμος να υποφέρει τα πάντα, μέχρι θανάτου, παρά να εγκαταλείψει την Πίστη». Απηύθυνε στον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Β΄, στην σύζυγό του και στις αδελφές του μία πραγματεία περί ορθής πίστεως, και απέστειλε στον πάπα Ρώμης, Κελεστίνο (8 Απρ.), μία έκθεση για τις πλάνες του Νεστορίου. Ο πάπας συνεκάλεσε Σύνοδο στην Ρώμη, η οποία τις καταδίκασε και ανέθεσε στον αρχιεπίσκοπο Αλεξανδρείας να εκτελέσει την απόφαση κατά του αιρετικού, αν αρνιόταν να τις ανακαλέσει μέσα σε δέκα ημέρες (430). Εν τω μεταξύ ο άγιος Κύριλλος είχε συγκαλέσει Σύνοδο των επισκόπων της Αιγύπτου, η οποία συνέταξε έκθεση του χριστολογικού δόγματος, ακολουθούμενη από τους δώδεκα Αναθεματισμούς των προτάσεων του Νεστορίου, τους οποίους ο Κύριλλος είχε απευθύνει στον αιρετικό στην Τρίτη Επιστολή του.

Στα απολογητικά αυτά συγγράμματα κατά του Νεστορίου, πιστός στην διδασκαλία της Αγίας Γραφής για τον Λόγο, που σαρξ εγένετο (Ιω. 1, 14) και στους Πατέρες της Συνόδου της Νικαίας, οι οποίοι είχαν ομολογήσει ότι ο ίδιος ο Υιός του Θεού, παραμένοντας στους κόλπους του Πατρός, έγινε άνθρωπος, πέθανε και ανεστήθη, ο άγιος Κύριλλος υπογράμμιζε την ενότητα του μυστηρίου του Χριστού. Επιδιώκει να δείξει ότι από την πρώτη στιγμή της συλλήψεώς Του ο Κύριος ένωσε οριστικά την ανθρωπίνη και την θεία φύση· και στην μυστηριώδη αυτή ένωση – και όχι συνάφεια, όπως ισχυριζόταν ο Νεστόριος, – βλέπει την αντίδοση των ιδιωμάτων της θείας και της ανθρωπίνης φύσεως στην ενιαία κράση του Σωτήρος, ο Οποίος άνοιξε στον άνθρωπο την δυνατότητα μιας πραγματικής μετοχής στο θείο, μιας θεώσεώς του, της οποίας πρότυπο και υπόδειγμα είναι η Θεομήτωρ. Με αυτόν τον

τρόπο ο Κύριος έχοντας εγκαινιάσει καινόν τρόπον υπάρξεως, θεανθρώπινο, στο Σώμα του, την Εκκλησία, λαμβάνουμε ζωή από την σάρκα Του, που έγινε αληθινά «σάρκα του Λόγου». Ο «εις Χριστός» του Αγίου Κυρίλλου είναι, λοιπόν, Εκείνος της θείας Ευχαριστίας και του πνευματικού βιώματος, που μέσα από μακρές και επώδυνες έριδες η Εκκλησία έμελλε να διασαφηνίσει στις επόμενες γενιές.

Εν τω μεταξύ, ο Νεστόριος με την υποστήριξη της αυτοκρατορικής εξουσίας και των φίλων του στο παλάτι επεδίωξε να επιβάλει τις ιδέες του στην Βασιλεύουσα με απειλές, διαφθορά, αφορισμούς και διώξεις εναντίον όσων τολμούσαν να του αντισταθούν. Η κατάσταση έφθασε σε σημείο, ώστε ο Ορθόδοξος κλήρος παρακάλεσε τον Θεοδόσιο να συγκαλέσει Οικουμενική Σύνοδο, για να θέσει τέρμα στο «οικουμενικό σκάνδαλο» του επισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Αλλά με ένα επιδέξιο τέχνασμα, ο αιρεσιάρχης έπεισε τον αυτοκράτορα να συγκληθεί Σύνοδος στην Έφεσο για την Πεντηκοστή του επομένου έτους (431), προκειμένου να κρίνει τον άγιο Κύριλλο για τους Αναθεματισμούς του, με τους οποίους κατηγορήθηκαν ως αιρετικοί.

Ο Κύριλλος και ο Νεστόριος έφθασαν στην Έφεσο επι κεφαλής των επιβλητικών συνοδειών τους και ανέμεναν την άφιξη του αρχιεπισκόπου Αντιοχείας, Ιωάννη, και των επισκόπων της Ανατολής, τους οποίους ο Νεστόριος είχε κερδίσει με το μέρος του, όχι με βάση την απόρριψη του «Θεοτόκος», αλλά αποστέλλοντας τους Αναθεματισμούς του Κυρίλλου, οι οποίοι αποκομμένοι από τα συμφραζόμενά τους ήταν αναπόφευκτο να διαβασθούν ως παλινόρθωση της αιρέσεως του Απολλιναρίου. Καθώς ο Ιωάννης και η συνοδεία του αργούσαν, αποφασίσθηκε να ανοίξει δίχως αυτούς η πρώτη συνεδρίαση στις 22 Ιουνίου 431. Προήδρευε ο άγιος Κύριλλος, ως αναπληρωτής του πάπα Ρώμης, οι λεγάτοι του οποίου είχαν επίσης καθυστερήσει. Μετά την ανάγνωση του Συμβόλου της Νικαίας, της Επιστολής του Κυρίλλου προς Νεστόριο και της απαντήσεως του τελευταίου, οι διακόσιοι περίπου παρόντες Πατέρες διακήρυξαν την νομιμότητα του «Θεοτόκος» και καθάίρεσαν τον Νεστόριο, ο οποίος είχε αρνηθεί τρεις φορές να παρευρεθεί. Βγαίνοντας από τον ναό τους υποδέχθηκαν οι επευφημίες πλήθους πιστών υπερμάχων της τιμής της Θεομήτορος, ενώ γυναίκες θυμιάτιζαν στο πέρασμά τους.

Μόλις έφθασαν στην Έφεσο πέντε ημέρες αργότερα, ο Ιωάννης και η συνοδεία του, προσβεβλημένοι από το γεγονός ότι δεν τους περίμεναν, συγκρότησαν σύνοδο με σαράντα τρεις επισκόπους και, κατηγορώντας τον Κύριλλο ότι ανανεώνει την αίρεση του Απολλιναρίου, αποφάσισαν την καθάισή του, χωρίς άλλη διαδικασία, καθώς και εκείνη του Μέμνονος Εφέσου. Η Οικουμενική Σύνοδος μετατράπηκε έτσι σε ένα βίαιο και εμπαθή αγώνα ανάμεσα στα δύο μέρη, που προσπαθούσαν να προσελκύσουν την προστασία του αυτοκράτορα. Ευρισκόμενος μακριά και λάθος

πληροφορημένος, ο Θεοδόσιος, μετά από μάταιες προσπάθειες για συμφιλίωση, διέταξε να συλληφθούν ο Κύριλλος και ο Μέμνων, κηρύσσοντας ταυτόχρονα τον Νεστόριο αιρετικό, και έδωσε εντολή να διαλυθεί η Σύνοδος. Το μόνο αποτέλεσμα της Συνόδου ήταν ότι είχε διακηρύξει το βάσιμο του όρου «Θεοτόκος» και ότι είχε προχωρήσει στην καθαίρεση του Νεστορίου, ο οποίος εστάλη στην μονή του στην Αντιόχεια και κατόπιν εξορίστηκε στην Λιβύη (435), όπου και πέθανε οικτρά.

Εν τούτοις είχε προκύψει μία νέα και σκληρή διαίρεση. Την στιγμή που η Αυτοκρατορία απειλούμενη από τους βαρβάρους είχε ανάγκη μεγαλύτερης συνοχής, το μόνο που έβλεπε κανείς με το πρόσχημα της προσήλωσης στην αλήθεια ήταν έριδες, αμοιβαίοι αναθεματισμοί και ταραχές, που εξέθεταν την αγιότητα της Εκκλησίας στην χλεύη των εχθρών της. Κατά την διάρκεια των επιπόνων διαπραγματεύσεων, που ακολούθησαν, ο άγιος Κύριλλος που είχε επι στρέψει στην Αλεξάνδρεια, όπου ο λαός τον υποδέχθηκε θριαμβευτικά, φανέρωσε όχι μόνο την ορθοδοξία του, αλλά και την ταπεινοφροσύνη του και την περίσσεια της αρετής του. Παραιτούμενος από κάθε απαίτηση δικαίωσης για την κακομεταχείριση που υπέστη στην Έφεσο κατά την φυλάκισή του, έδωσε στους επισκόπους της Ανατολής εξηγήσεις για τους Αναθεματισμούς, ένα θέμα που τους άγγιζε όμως ιδιαιτέρως, διευκρινίζοντας ότι δεν είχαν στόχο παρά τα αιρετικά δόγματα του Νεστορίου, και δήλωσε έτοιμος να τους διορθώσει, με τον όρο ο Ιωάννης και οι συν αυτώ να συναινέσουν στην καταδίκη του Νεστορίου. Τελικά κατέληξαν σε συμφωνία και οι ανατολικοί έστειλαν στον Κύριλλο ομολογία Πίστεως, την οποία εκείνος έκανε δεκτή με επιστολή, που δεν έκρυβε την μεγάλη χαρά του. Με ειρηνικό πνεύμα, δίχως όμως να εγκαταλείπει τις θεμελιώδεις θέσεις του, έκανε δίκαιες παραχωρήσεις στην ορολογία της αντιοχειανής παραδόσεως και προσυπέγραφε την διάκριση, που γινόταν εκεί των δύο φύσεων, που βρίσκονταν ασυγχύτως και αμίκτως ενωμένες στο Πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Αυτή η Έκθεση των Διαλλαγών (Απρ. 433), παρά το γεγονός ότι δεν ήταν απόφαση Συνόδου, θεωρείται ωστόσο ως η ομολογία Πίστεως της Τρίτης Οικουμενικής Συνόδου και ο Κανόνας της Ορθοδοξίας. Απέρριπτε εκ των προτέρων τις αιρετικές προτάσεις του Ευτυχούς και των μονοφυσιτών, οι οποίοι θα επικαλούνταν τα συγγράμματα του αγίου Κυρίλλου, για να υποστηρίξουν ότι η ανθρωπίνη φύση του Χριστού ήταν τρόπον τινά «απορροφημένη» από την θεότητα· και η Σύνοδος της Χαλκηδόνος (451) ουσιαστικά δεν έκανε άλλο από το να διευκρινίσει τους βασικούς όρους της.

Αφού αποκαταστάθηκε μία εύθραυστη ειρήνη, ο άγιος Κύριλλος πέρασε τα τελευταία χρόνια της επισκοπείας του στερεώνοντας την ενότητα της Εκκλησίας και μετριάζοντας τις εκδηλώσεις άμετρου ζήλου των οπαδών του, οι οποίοι τον κατηγορούσαν ότι είχε προδώσει την υπόθεσή τους προωθώντας την ένωση με

τους ανατολικούς. Έχοντας διδαχθεί από τις εμπειρίες του στα εκκλησιαστικά πράγματα και τα ανθρώπινα πάθη, αποδείχθηκε στις περιστάσεις αυτές υπόδειγμα μετριοπαθείας και ποιμαντικής συγκαταβάσεως. Έτσι, ενώ ανασκεύασε τα συγγράμματα του Θεοδώρου Μοψουεστίας, του μεγάλου θεολόγου της Σχολής της Αντιοχείας, ο οποίος είχε πεθάνει εν ειρήνη (428), απέφυγε να ζητήσει την καταδίκη του, για να μην προκαλέσει εκ νέου τις ευαισθησίες των ανατολικών και θέσει σε κίνδυνο την ενότητα της Εκκλησίας.

Έχοντας ολοκληρώσει το έργο, που του ανέθεσε ο Θεός για την οικοδομή της Εκκλησίας του, ο άγιος Κύριλλος εκοιμήθη εν ειρήνη στις 9 Ιουνίου 444, για να συγκαταριθμηθεί στον χορό των αγίων Πατέρων και να παρακαθήσει μαζί με τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο στο πλευρό της Θεοτόκου. Τιμήθηκε σύντομα ως άγιος και εγκωμιάσθηκε ως «φωστήρας του κόσμου», «ανίκητος υπέρμαχος της Ορθοδοξίας» και «Σφραγίς των Πατέρων».

Πηγή: «Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας» Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους, τ. 10 (Ιούνιος), Εκδόσεις Ίνδικτος, Αθήναι 2005